

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
t.a.v. mevrouw C.E.G. van Gennip
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

BETREFT Advies inzake het benoemingsrecht voor de Sociaal-Economische Raad voor de zittingsperiode 1 april 2022 tot en met 31 maart 2024

DEN HAAG 30 maart 2022

E-MAIL

ONS KENMERK 22.86203

TOESTELNUMMER

BIJLAGE(N)

Mevrouw de Minister,

Op 1 april 2022 vangt de nieuwe zittingsperiode van de Sociaal-Economische Raad (hierna: de Raad) aan. In verband hiermee heeft u de Raad bij brief van 16 juli 2021 verzocht om advies uit te brengen over de vraag of er grond bestaat wijzigingen aan te brengen in de aanwijzing van organisaties die gerechtigd zijn tot het benoemen van leden en plaatsvervangende leden van de Raad (hierna aangeduid als: het benoemingsrecht). Tevens wenst u advies over de vraag of er grond bestaat wijzigingen aan te brengen in het aantal leden dat elke organisatie kan benoemen.

Samenvatting conclusies

Uitbreiding aantal zetels

Gegeven het belang van verdere vertegenwoordiging van organisaties van zelfstandigen in de Raad, wordt geadviseerd om de Raad uit te breiden met drie zetels naar zesendertig zetels, paritair verdeeld over de drie geledingen in de Raad. De uitbreiding zal worden benut om binnen de drie geledingen organisaties van zelfstandigen c.q. personen met expertise op het gebied van zelfstandig ondernemerschap/zelfstandig opdrachtnemerschap een positie in te Raad te verlenen.

Ondernemersgeleding

Ten aanzien van de ondernemersgeleding in de Raad zijn vier verzoeken ontvangen van organisaties die in aanmerking wensen te komen voor een benoemingsrecht. De Raad adviseert om uiteenlopende redenen de verzoeken van VZN, SRA, MVO Nederland en De Werkvereniging niet te honoreren. Geen van de genoemde organisaties voldoet aan alle criteria.

Dit in aanmerking genomen, stelt de Raad vast dat geen andere dan de huidige benoemingsgerechtigde organisaties in aanmerking komen voor het benoemingsrecht. Gelet hierop wordt geadviseerd geen wijziging aan te brengen in de aanwijzing van

organisaties die gerechtigd zijn leden te benoemen in de ondernemersgeleding van de Raad. De Raad adviseert dan ook de huidige aanwijzing van organisaties en het aantal leden dat zij mogen benoemen, te handhaven, totdat uitbreiding van het aantal zetels heeft plaatsgevonden.

Vorbereiding advies

Het dagelijks bestuur van de Raad is belast met de voorbereiding van het ontwerpadvies.

In het kader van de voorbereiding van het advies heeft de algemeen secretaris van de Raad in de Staatscourant van 13 augustus 2021 en via de communicatiekanalen van de Raad openbaar kennisgegeven van de adviesaanvraag. Daarbij zijn organisaties tot uiterlijk 17 september 2021 in de gelegenheid gesteld een verzoek in te dienen om aangewezen te worden als organisatie die gerechtigd is een of meer leden van de Raad te benoemen. Hierop zijn vier reacties ontvangen:

- 13 september 2021, brief van **de Werkvereniging** (bijlage 1)
- 14 september 2021, brief van **de Vereniging Zelfstandigen Nederland** (VZN) (bijlage 2)
- 17 september 2021, brief van de vereniging **Samenwerkende registeraccountants en Accountants-Administratieconsulenten** (SRA) (bijlage 3)
- 17 september 2021, brief van **MVO Nederland** (bijlage 4)

Deze vier verzoeken hebben allemaal betrekking op het verkrijgen van een benoemingsrecht in de ondernemersgeleding van de Raad.

Wettelijk kader

Artikel 4, tweede lid, van de Wet op de Sociaal-Economische Raad (hierna: Wet op de SER) bepaalt welke organisaties voor het benoemingsrecht in aanmerking komen. Aan werknemerszijde gaat het daarbij om algemeen erkende centrale organisaties van werknemers. Voor het benoemingsrecht aan ondernemerszijde komen in aanmerking algemeen erkende centrale en andere representatieve organisaties van ondernemers. Op grond van het zevende lid van dit artikel wordt de Raad gevraagd advies uit te brengen over de aanwijzing van benoemingsgerechtigde organisaties, als bedoeld in het tweede lid, alsmede over het aantal leden van de Raad dat deze organisaties mogen benoemen.

Het Besluit beleidsregels representativiteit

De criteria die de Raad bij zijn advisering hanteert, zijn neergelegd in het Besluit beleidsregels representativiteit (hierna: het Besluit). In het Besluit is bepaald hoe de Raad beoordeelt of een organisatie in aanmerking komt voor het benoemingsrecht in de Raad. Daarnaast bevat het criteria hoe de verdeling van de beschikbare zetels plaats vindt onder de voor het benoemingsrecht in aanmerking komende organisaties.

In artikel 2, eerste lid, van het Besluit is bepaald dat voor het benoemingsrecht in aanmerking komen organisaties die:

- a. krachtens hun statutaire doelstelling hun werkzaamheid kunnen uitstrekken tot ten minste een belangrijk deel van het terrein waarop de SER zijn taken vervult; en
- b. voldoen aan het bepaalde in de artikelen 4 en 5 van het Besluit. In deze artikelen zijn in zijn algemeenheid criteria neergelegd waaraan organisaties moeten voldoen

om als organisatie van ondernemers in de zin van de Wet op de SER te kunnen worden aangewezen.

Indien wordt vastgesteld dat een organisatie aan deze eisen voldoet, geldt vervolgens op grond van artikel 2, tweede lid, van het Besluit, dat voor het benoemingsrecht uitsluitend in aanmerking komen centrale organisaties van ondernemers. In artikel 2, derde lid, van het Besluit is voorts bepaald dat in afwijking van de eis van het zijn van een centrale organisatie van ondernemers ook andere organisaties van ondernemers in aanmerking komen, indien door de aanwijzing van centrale organisaties van ondernemers niet een voldoende, alsmede een voldoende gespreide, vertegenwoordiging kan worden verkregen over de ondernemers in het gehele bedrijfsleven. Als voorwaarde daarbij geldt dat deze organisaties mede moeten zijn toegerust om zich een oordeel te vormen over sociaaleconomische vraagstukken op nationaal niveau.

In artikel 3, van het Besluit is aangegeven wat onder een centrale organisatie van ondernemers wordt verstaan: de organisatie die een bundeling beoogt van ondernemers, in nagenoeg het gehele bedrijfsleven.

De algemene criteria uit artikel 4 van het Besluit zijn de volgende:

- a. De organisatie dient gedurende ten minste twee jaren de rechtsvorm te hebben van een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid, waarvan de organen bij directe of getrapte verkiezingen door de leden worden gekozen.
- b. De statutaire doelstelling van de vereniging moet behelzen de behartiging van de sociaaleconomische belangen van de bij haar, of de bij haar aangesloten verenigingen, aangesloten ondernemers.
- c. De organisatie dient in haar beleidsbepaling onafhankelijk te zijn van enige andere organisatie, niet zijnde een organisatie van ondernemers.
- d. De inrichting en financiële draagkracht van de organisatie dient een geregelde voortzetting van de werkzaamheden te waarborgen.
- e. De individuele leden van de organisatie of van de daarbij aangesloten organisaties moeten voldoende gespreid zijn over het gehele land en over de bedrijfstakken van het bedrijfsleven.

Aanvullend is in artikel 5 van het Besluit bepaald dat een organisatie van ondernemers slechts representatief kan zijn voor een bepaalde groep ondernemers die zij beoogt te organiseren, indien haar leden tezamen een niet onbetekenend sociaaleconomisch gewicht binnen die groep hebben en derhalve de organisatie qua sociaaleconomische grootte niet onbetekenend is. Een organisatie van werknemers kan slechts representatief zijn voor een bepaalde groep van werknemers die zij beoogt te organiseren, indien zij een niet onbetekenend aantal leden heeft die tot die groep behoren. Het "niet onbetekenend zijn" wordt in het Besluit niet nader getalsmatig ingevuld. Het is aan de Raad om daar per geval een uitspraak over te doen.

Ten aanzien van de verdeling van de zetels onder de organisaties luidt de in artikel 6 van het Besluit vastgelegde hoofdregel: indien alle organisaties van ondernemers of van werknemers, die voor het benoemen van leden in de Raad in aanmerking komen, in onderling overleg volledige overeenstemming bereiken over de verdeling van de ondernemers-, respectievelijk werknemerszetels, dan geschiedt de toewijzing van zetels

dienovereenkomstig. Daarnaast bevat het Besluit ook bepalingen voor het geval de organisaties in onderling overleg geen volledige overeenstemming bereiken en derhalve niet aan de hoofdregel wordt voldaan.

Ondernemersgeleding

1. Verzoek SRA

SRA is een vereniging waarbij circa 375 ondernemers van accountantskantoren zijn aangesloten. De ondernemers richten zich met name op het midden- en kleinbedrijf (MKB). De leden controleren en begeleiden, volgens opgave van SRA, 55 procent van het MKB met personeel in diverse branches. Als zodanig signaleert de SRA in een vroegtijdig stadium ontwikkelingen en knelpunten bij ondernemingen in het MKB. SRA heeft een datasysteem ontwikkeld waarmee zij sneller dan andere organisaties zoals het CBS trends en ontwikkelingen kunnen signaleren en zou deze kennis graag willen delen met de SER. De thema's die in de SER aan de orde komen zijn ook de thema's die de accountantskantoren en hun klanten aangaan. De vereniging behartigt de belangen van haar leden onder meer door deel te nemen aan meerdere overlegorganen van overheid, politiek en belangenorganisaties, zoals MKB-Nederland en VNO-NCW. De vereniging hoopt door leden te mogen benoemen in de Raad een bijdrage te kunnen leveren aan de besluitvorming voor de advisering aan de overheid op sociaaleconomische onderwerpen. De thema's die in de SER aan de orde komen, zijn onderwerpen die ook de kantoren en de ondernemers van SRA aangaan.

Beoordeling aan de hand van het Besluit

SRA is een organisatie van ondernemers (zij heeft accountantskantoren als lid), maar is geen centrale organisatie van ondernemers, zoals omschreven in artikel 3 van het Besluit. De organisatie beoogt geen bundeling van ondernemers in nagenoeg het gehele bedrijfsleven, maar bundelt uitsluitend de belangen van ondernemers in de accountancysector. Binnen de accountancysector richt de organisatie zich met name op de belangen van accountantskantoren in het MKB. Als uitzondering op de hoofdregel, dat uitsluitend centrale organisaties van ondernemers een benoemingsrecht in de Raad kunnen verkrijgen, is op grond van artikel 2, derde lid, van het Besluit, bepaald dat ook andere organisaties van ondernemers in aanmerking komen voor een benoemingsrecht. Als voorwaarde geldt dan dat door de benoemingsgerechtigde centrale organisaties van ondernemers niet een voldoende, alsmede een voldoende gespreide, vertegenwoordiging kan worden verkregen over de ondernemers in het gehele bedrijfsleven. Dit zou in de praktijk betekenen dat de accountancysector, zoals vertegenwoordigd door SRA, door de reeds in de Raad aanwezige centrale organisaties van ondernemers onvoldoende wordt vertegenwoordigd. De vereniging SRA is aangesloten bij MKB-Nederland. Als zodanig vertegenwoordigt MKB-Nederland in de Raad de belangen van de leden van SRA. Een eigenstandig benoemingsrecht van SRA, naast het benoemingsrecht van MKB-Nederland, zou tot gevolg hebben dat de leden van SRA in de Raad dubbel worden gerepresenteerd. Om deze reden wordt niet voldaan aan de uitzonderingsbepaling, zoals geregeld in artikel 2, derde lid, van het Besluit.

Conclusie ten aanzien van het verzoek van SRA

Concluderend stelt de Raad vast dat de SRA *niet* kan worden aangemerkt als een centrale organisatie van ondernemers als bedoeld in de artikelen 2 en 3 van het Besluit. Voorts stelt de Raad vast dat via de thans benoemingsgerechtigde centrale organisaties van ondernemers in de Raad reeds een voldoende en voldoende gespreide vertegenwoordiging aanwezig is van de ondernemers in de accountancysector, die zich richt op het MKB. De uitzonderingssituatie, als bedoeld in artikel 2, derde lid, van het

Besluit, doet zich ten aanzien van de accountancysector dan ook niet voor. Derhalve komt SRA niet in aanmerking om te worden aangewezen als een benoemingsgerechtigde organisatie.

2. Verzoek MVO Nederland

MVO Nederland geeft aan het grootste duurzame bedrijvennetwerk van Europa te zijn. De organisatie faciliteert ondernemers en bedrijven in de maatschappelijke transitie naar klimaat neutrale, circulaire en inclusieve economie met eerlijke en transparante handelsketens. Bij de organisatie zijn momenteel circa 1800 bedrijven aangesloten. Daarbij gaat het om kleine, middelgrote en grote bedrijven, afkomstig uit een breed scala aan sectoren, branches, ketens en regio's. De organisatie geeft aan dat de bij hen aangesloten ondernemingen circa 1,1 miljoen medewerkers vertegenwoordigen en ruim 300 miljard euro aan omzet. In het licht van de maatschappelijke opgaves, en de urgentie waarmee transitie dienen plaats te vinden, is de organisatie – als netwerk van koplopers – van mening een waardevolle toevoeging te zijn voor de Raad.

Beoordeling aan de hand van het Besluit

Voor een benoemingsrecht kunnen, gelet op het bepaalde in artikel 4 van de wet en het bepaalde in het Besluit, uitsluitend (centrale) organisaties van ondernemers in aanmerking komen. Ter toetsing of een organisatie een organisatie van ondernemers is, die in aanmerking kan komen voor een benoemingsrecht, heeft de Raad in artikel 4 van het Besluit algemene criteria gesteld. In onderdeel a wordt onder meer vereist dat de organisatie gedurende ten minste twee jaren de rechtsvorm dient te hebben van een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid, waarvan de organen bij directe of getrapte verkiezingen door de leden worden gekozen. MVO Nederland is een stichting. Als zodanig heeft de organisatie geen leden die het vertegenwoordigt. De organisatie voldoet derhalve niet aan het criterium, zoals gesteld in onderdeel a. Voorts wordt in onderdeel b. vereist dat de doelstelling van de organisatie de behartiging van de sociaaleconomische belangen van de bij haar, of de bij haar aangesloten verenigingen, of aangesloten ondernemers moet behelzen. Ook aan dit criterium wordt door MVO Nederland niet voldaan. De doelstelling van MVO Nederland is niet het behartigen van de belangen van de aangesloten verenigingen en ondernemers, maar behelst het stimuleren van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO), opdat het aantal ondernemingen dat zich bewust wordt van en overgaat tot MVO toeneemt en MVO voor het hele Nederlandse bedrijfsleven een vanzelfsprekende zaak wordt. De meeste ondernemingen die bij MVO Nederland actief zijn, zijn bovendien als leden reeds aangesloten bij VNO-NCW en MKB-Nederland.

Conclusie ten aanzien van het verzoek van MVO Nederland

Concluderend stelt de Raad vast dat MVO Nederland *niet* voldoet aan alle criteria, zoals gesteld in het Besluit en dat MVO Nederland daarom niet kan worden aangemerkt als een organisatie van ondernemers, die in aanmerking kan komen voor een benoemingsrecht in de Raad.

Het belang van maatschappelijk verantwoord ondernemen

De Raad erkent het belang van maatschappelijk verantwoord ondernemen en is zich ervan bewust dat MVO Nederland in de bewustwording en het bevorderen van maatschappelijk verantwoord ondernemen door ondernemers een belangrijke rol speelt. Ook is de Raad van oordeel dat het belangrijk is dat – waar mogelijk en relevant – het belang van maatschappelijk verantwoord ondernemen in zijn adviezen wordt benadrukt. De Raad nodigt MVO Nederland uit te blijven participeren in de bestaande overlegstructuren en op die manier het belang van maatschappelijk verantwoord ondernemen te blijven benadrukken.

3. Verzoek De Werkvereniging

De Werkvereniging behartigt de belangen van modern werkenden. Dit begrip omvat volgens de vereniging niet uitsluitend de zelfstandigen zonder personeel (zzp), maar ook andere werkvormen, waarin mensen flexibel zijn in hun werk, zich laten bijscholen, omscholen, voor hun werk verhuizen en werk combineren met mantelzorg. Zij omschrijft dat als werken in vrijheid in alle denkbare vormen. De organisatie schat de groep modern werkenden in op circa 3 miljoen, op een totaal van 9 miljoen werkenden, en wil voor deze groep een stem zijn. De organisatie wil dit bereiken door voor deze groep een platform te vormen en door mee te werken aan verbetering van de rechtstoestand en de positie van de modern werkenden. Daarbij stelt de vereniging de belangen van werkenden boven de contractvorm en bepleit de organisatie een nieuw sociaal model, waarin alle werkenden op basis van hun inkomen afdrachten doen en rechten en zekerheden opbouwen. De vereniging is zich bewust van de tweedeling in de Raad (ondernemers vs werknemers) en ziet een eventuele zetel, met name uit pragmatische motieven, daarom aan ondernemerszijde. De organisatie is zich bewust dat er al vertegenwoordigers van zelfstandigen in de Raad aanwezig zijn via VNO-NCW (PZO) en FNV Nederland (FNV Zelfstandigen), maar is van oordeel dat de groep die zij vertegenwoordigt groter, breder en diverser is dan de groep die door PZO en FNV Zelfstandigen wordt vertegenwoordigd.

Beoordeling aan de hand van het Besluit

Bij beoordeling van het verzoek van de Werkvereniging aan de hand van de criteria in het Besluit stelt de Raad allereerst vast dat de doelstelling van de Werkvereniging niet overeenkomt met de doelstelling die de Raad heeft gesteld aan organisaties die in aanmerking kunnen komen voor een benoemingsrecht. De statutaire doelstelling van de vereniging moet ingevolge het Besluit behelzen de behartiging van de sociaaleconomische belangen van de bij haar, of de bij haar aangesloten verenigingen, aangesloten ondernemers. Op grond van de statuten van de Werkvereniging stelt de vereniging zich ten doel ervoor zorg te dragen dat modern werkenden flexibel, wendbaar, veerkrachtig en met plezier (blijven) werken.

Ten tweede stelt de Raad vast dat het aantal leden van de Werkvereniging zeer gering is. De organisatie heeft aangegeven circa 300 leden te hebben. Er wordt niet gedaan aan actieve ledenwerving, met als argument dat de groep ondernemers waarop de organisatie zich richt, de modern werkenden, zich niet of niet gemakkelijk laat organiseren. De volledige groep modern werkenden die de organisatie stelt te vertegenwoordigen bedraagt circa 3 miljoen personen. Wanneer de Raad deze beide aantallen tegen elkaar afzet stelt hij vast dat niet wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 5 van het Besluit. In dit artikel is de eis gesteld dat een organisatie van ondernemers slechts representatief kan zijn voor een bepaalde groep ondernemers die zij beoogt te organiseren, indien haar leden tezamen een niet onbetekenend sociaaleconomisch gewicht binnen die groep hebben en derhalve de organisatie qua sociaaleconomische grootte niet onbetekenend is. 300 leden op een mogelijk totaal van 3 miljoen potentiële leden is naar het oordeel van de Raad te gering om als niet onbetekenend te kunnen worden gekenschetst. Daar komt nog bij dat de organisatie weliswaar stelt dat zij 3 miljoen modern werkenden vertegenwoordigt, maar dat op geen enkele wijze wordt aangetoond wat de band is tussen de vereniging en die personen, alsmede in hoeverre deze personen zich ook door de Werkvereniging daadwerkelijk vertegenwoordigd achten. Het spreekt vanzelf dat de Werkvereniging zich inzet ten behoeve van deze groep en het versterken van het ondernemerschap van de personen in deze groep, maar dat is onvoldoende om te kunnen spreken van een

zodanige relatie dat daarin de belangen van de personen in deze groep rechtstreeks door de organisatie worden vertegenwoordigd.

Conclusie ten aanzien van het verzoek van de Werkvereniging

Concluderend stelt de Raad vast dat de Werkvereniging *niet* voldoet aan alle criteria, zoals gesteld in het Besluit en dat de Werkvereniging derhalve niet kan worden aangemerkt als een organisatie van ondernemers, die in aanmerking kan komen voor een benoemingsrecht in de Raad.

4. Verzoek Vereniging Zelfstandigen Nederland (VZN)

VZN geeft aan op te komen voor de belangen van zelfstandigen zonder personeel (zzp). De organisatie geeft aan dat er geen algemeen aanvaarde definitie is van zzp, maar schat de groep in op circa 1,3 miljoen zelfstandigen. Dit is volgens de vereniging circa 12,5% van alle werkenden. VZN heeft geen directe leden, maar kent organisaties van zzp'ers als lid. Momenteel zijn er acht organisaties aangesloten, die volgens VZN gezamenlijk circa 100.000 leden of aangesloten personen vertegenwoordigen. Hierbij moet worden opgemerkt dat er dubbelingen zijn van personen die van meerdere organisaties lid zijn. Er zijn echter volgens VZN geen of weinig dubbelingen met PZO of FNV Zelfstandigen.

Er vinden momenteel gesprekken plaats met andere organisaties om zich eveneens aan te sluiten. VZN beschouwt zichzelf als een organisatie van ondernemers en richt zijn verzoek dan ook op een zetel aan ondernemerszijde in de Raad. VZN geeft aan een vernieuwende en oplossingsgerichte visie te hebben op de positie van zzp'ers op de arbeidsmarkt. Een visie die zelfstandigen een duidelijke en volwaardige plek biedt op de arbeidsmarkt, hen de voorwaarden én de verantwoordelijkheid geeft voor een sociaal vangnet en schijnconstructies effectief bestrijdt.

Beoordeling aan de hand van het Besluit

De organisatie beoogt zelfstandigen te bundelen in nagenoeg het gehele bedrijfsleven. Momenteel zijn acht organisaties aangesloten bij VZN, die personen vertegenwoordigen in diverse sectoren van het bedrijfsleven. Dit zijn weliswaar niet alle sectoren van het Nederlandse bedrijfsleven, maar wel een variëteit aan sectoren waarin zelfstandigen actief zijn. Als zodanig kan VZN worden beschouwd als een centrale organisatie van ondernemers, zoals bedoeld in artikel 3 van het Besluit. De organisatie moet dan wel kunnen aantonen dat het eveneens voldoet aan de overige criteria, zoals deze in het Besluit zijn vastgelegd. De organisatie heeft de juiste rechtsvorm, een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid, en ook de doelstelling van de organisatie, zoals vastgelegd in de statuten, voldoet aan de eisen die in het Besluit zijn vastgelegd. VZN voldoet vooralsnog echter niet aan het vereiste gedurende ten minste twee jaar over de vereiste rechtsvorm te beschikken. VZN is opgericht in januari 2021. Er is geen rechtsvoorganger – die aan de criteria uit het Besluit voldoet – waarvan de bestaansduur aan VZN kan worden toegerekend. De oprichtende organisaties, die nog steeds bestaan, kunnen niet als zodanig worden beschouwd. De Raad hecht sterk aan dit vereiste, omdat het van belang is dat een organisatie, die een benoemingsrecht verkrijgt in de Raad, een bestendige factor is gebleken op de beleidsterreinen, waarop de Raad actief is. De Raad vindt het onverstandig om een benoemingsrecht te verlenen aan een organisatie, die zich in de praktijk nog niet of onvoldoende heeft bewezen of kunnen bewijzen. Ook andere criteria in het Besluit zijn hierop gericht.

Een ander punt waarvan de Raad van mening is dat niet aan de criteria van SER-lidmaatschap wordt voldaan, is het aantal leden van VZN via de aangesloten organisaties. VZN heeft zelf geen zzp'ers als lid en geeft aan dat er circa 100.000 indirecte leden zijn, via de aangesloten organisaties. De grootste aangesloten organisaties zijn echter geen verenigingen met leden. Dit geldt bijvoorbeeld voor de

Stichting ZZP Nederland en Stichting ONL voor Ondernemers. Deze stichtingen hebben geen leden hebben die aan VZN kunnen worden toegerekend. VZN heeft daarom onvoldoende aangetoond te voldoen aan het bepaalde in artikel 5 van het Besluit.

Conclusie ten aanzien van het verzoek van VZN

Concluderend stelt de Raad vast dat VZN niet voldoet aan alle criteria, zoals gesteld in het Besluit en dat VZN derhalve niet kan worden aangemerkt als een organisatie van ondernemers, die in aanmerking kan komen voor een benoemingsrecht in de Raad.

Algemene opmerkingen ten aanzien van de verzoeken van organisaties van zelfstandigen

De Raad stelt vast dat er interesse bestaat vanuit organisaties, die zelfstandigen vertegenwoordigen, om in aanmerking te komen voor een benoemingsrecht in de Raad. De verzoeken van de Werkvereniging en VZN getuigen hiervan. De Raad wenst hierbij op te merken dat het belang hecht aan vertegenwoordiging van zelfstandigen bij de besluitvorming van de Raad. De Raad heeft kennisgenomen van de Motie Tielen c.s., die in de Tweede Kamer is aangenomen – en waaraan ook in de verzoeken van de Werkvereniging en VZN wordt gerefereerd – en onderschrijft de daarin beschreven opvatting van de Tweede Kamer dat zelfstandigen een eigenstandige en aan werkgevers en werknemers gelijkwaardige positie in moeten kunnen nemen in de polder. De SER benadrukt dat hij niet het enige overlegorgaan in de polder is, maar voor zover het aan de SER is om een bijdrage te leveren aan de uitvoering van deze motie wijst de SER op het volgende.

Zelfstandigen worden reeds in de Raad vertegenwoordigd. Aan ondernemerszijde is een van de door VNO-NCW benoemde raadsleden afkomstig uit het Platform Zelfstandige Ondernemers (PZO). Voorts vertegenwoordigen de andere ondernemersleden van de Raad naar schatting 50.000 zelfstandige ondernemers zonder personeel. Deze zijn direct of indirect lid van VNO-NCW, MKB-Nederland en LTO Nederland. Aan werknemerszijde heeft FNV Nederland een van zijn zetels ingevuld middels een persoon die afkomstig is uit FNV zelfstandigen. Via de zetels in de Raad wordt al een aanzienlijk deel van de zelfstandigen in Nederland vertegenwoordigd. De Raad en zijn huidige benoemingsgerechtigde organisaties zijn echter voornemens om de invloed van zelfstandigen op de besluitvorming van de Raad te intensiveren en te versterken. Daartoe worden vooralsnog de volgende stappen genomen:

- a. De Raad adviseert de minister de Raad uit te breiden met drie zetels naar zesendertig zetels, paritair verdeeld over de drie geledingen in de Raad. De uitbreiding aan ondernemerszijde wordt dan specifiek benut voor vertegenwoordiging van zelfstandige ondernemers. De uitbreiding van de Kroongeleding zou kunnen worden benut om een deskundige (bijvoorbeeld een hoogleraar) op het gebied van de rechtsgebieden die betrekking hebben op zelfstandigen te benoemen in de Raad. De uitbreiding aan werknemerszijde kan worden benut voor een organisatie van zelfstandigen, die zich meer identificeert met het opdrachtnemerschap.
- b. Indien het advies van de Raad tot uitbreiding van het aantal zetels wordt opgevolgd, zal de Raad alsdan adviseren over de feitelijke toewijzing van de betreffende zetels in de ondernemers- en werknemersgeleding aan organisaties die daarvoor in aanmerking komen. VNO-NCW en FNV Nederland bestemmen ieder één van hun zetels en de daarbij behorende plaatsvervangende zetels structureel voor

personen die afkomstig zijn uit organisaties van zelfstandigen. De Raad zal erop toezien dat hier adequaat invulling aan wordt gegeven.

Advies over de samenstelling van de ondernemersgeleding

In aanmerking genomen het advies om de verzoeken om een benoemingsrecht om uiteenlopende redenen niet te honoreren, stelt de Raad vast dat op dit moment geen andere dan de huidige benoemingsgerechtigde organisaties in aanmerking komen voor het benoemingsrecht. In het verleden is reeds vastgesteld dat deze organisaties voldoen aan de criteria die de Wet op de SER en het Besluit aan benoemingsgerechtigde organisaties stellen. Er bestaat geen aanleiding te veronderstellen dat deze organisaties thans niet langer aan de gestelde criteria zouden voldoen.

Gelet op het voorgaande wordt u geadviseerd vooralsnog geen wijziging aan te brengen in de aanwijzing van organisaties die gerechtigd zijn leden te benoemen in de ondernemersgeleding van de Raad.

Voorts bestaat er tussen de thans aangewezen ondernemersorganisaties, mede gelet op het bepaalde in artikel 6 van het Besluit, overeenstemming over de zetelverdeling voor de nieuwe zittingsperiode. Om die reden adviseert de Raad de minister voor de komende zittingsperiode de huidige aanwijzing van organisaties en het aantal leden dat zij mogen benoemen, vooralsnog te handhaven. De zetelverdeling blijft dan, *zolang het aantal zetels nog niet is uitgebreid*, als volgt:

- Vereniging VNO-NCW	zeven zetels
- Koninklijke Vereniging MKB-Nederland	drie zetels
- Land- en Tuinbouworganisatie Nederland	een zetel.

Werknemersgeleding

Op de openbare kennisgeving van de adviesaanvraag in de Staatscourant van 13 augustus 2021 en via de communicatiekanalen heeft de Raad geen verzoeken om een benoemingsrecht ontvangen.

Advies over de samenstelling van de werknemersgeleding

De huidige verdeling van de zetels in de werknemersgeleding van de Raad luidt als volgt:

- Federatie Nederlandse Vakbeweging	acht zetels
- Christelijk Nationaal Vakverbond	twee zetels
- Vakcentrale voor Professionals	een zetel.

De Raad constateert dat vooralsnog ten behoeve van de werknemersgeleding geen andere dan de hierboven genoemde werknemersorganisaties voor het benoemingsrecht in aanmerking wensen te komen. In het verleden is reeds vastgesteld dat deze organisaties voldoen aan de criteria die de Wet op de SER en het Besluit aan benoemingsgerechtigde organisaties stellen. Er bestaat geen aanleiding te veronderstellen dat deze organisaties thans niet langer aan de gestelde criteria zouden voldoen.

Gelet op het voorgaande wordt u geadviseerd vooralsnog geen wijziging aan te brengen in de aanwijzing van organisaties die gerechtigd zijn leden te benoemen in de

werknemersgeleding van de Raad. Voorts adviseert de Raad, *zolang het aantal zetels nog niet is uitgebreid* de huidige zetelverdeling aan werknemerszijde te handhaven.

De verdeling van de elf beschikbare zetels over de daarvoor in aanmerking komende werknemersorganisaties vindt, met toepassing van het bepaalde in artikel 6 van het Besluit, altijd plaats op basis van volledige overeenstemming tussen de drie organisaties. Grondslag hiervoor is een onderlinge vergelijking van de bekende ledenaantallen van de drie organisaties. Daarbij wordt onder meer gebruik gemaakt van de aantallen leden van de drie organisaties, zoals deze tweejaarlijks worden gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Begin november 2021 heeft het CBS de ledenaantallen in het jaar 2021 gepubliceerd. Uit berekeningen van de zetelverdeling op basis van de aldus bekende ledenaantallen, blijkt dat de huidige verdeling vooralsnog ongewijzigd kan worden gehandhaafd.

Gelet hierop adviseert de Raad de minister voor de komende zittingsperiode zolang het aantal zetels nog niet is uitgebreid de huidige zetelverdeling te handhaven.

Hoogachtend,

Mariëtte Hamer
voorzitter

Jacqueline Prins
algemeen secretaris